

บทบาทที่ปฏิบัติอยู่และคาดหวังของคณะกรรมการพัฒนาประจำหมู่บ้าน

อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ในจังหวัดปัตตานี

The Actual and Ideal Roles of the Development Committee
of the Voluntary Development and Self-Defense Villages
in Pattani Province

สันติ บุญภิรมย์

Santi Bunphirom

เลขหมู่ HN700.572 C6763 2532
เลขทะเบียน 028764
- 9 ส.ค. 2533

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

ชื่อวิทยานิพนธ์	บทบาทที่ปฏิบัติอยู่และคาดหวังของคณะกรรมการพัฒนาประจำหมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ในจังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	นายสันติ บุญภิรมย์
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ปีการศึกษา	2532

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาว่าผู้มีส่วนร่วมพัฒนาหมู่บ้าน อพป. ที่จำแนกออกเป็น สถานภาพทางสังคม ศาสนา เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับการพัฒนาหมู่บ้าน และขนาดหมู่บ้าน มีการรับรู้บทบาทที่ปฏิบัติอยู่ และบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการพัฒนาประจำหมู่บ้าน อพป. ซึ่งมีตัวชี้บทบาทประกอบด้วย 1) โครงสร้างพื้นฐาน 2) การประกอบอาชีพผลิตและรายได้ 3) แหล่งน้ำ และ 4) ความรู้และการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนาหมู่บ้าน อพป. ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาประจำหมู่บ้าน อพป. คณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป. และข้าราชการสี่กระทรวงหลักระดับอำเภอ รวมทั้งสิ้นจำนวน 366 คน จากหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ในจังหวัดปัตตานี การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามซึ่งมีจำนวน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานพัฒนาหมู่บ้าน โดยถามในลักษณะของบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่คาดหวัง เป็นการประเมินค่า แบบสอบถามประกอบด้วย ภาษาไทย และภาษายาวี มีจำนวน 40 ข้อ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยออกไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองในบางส่วนและขอความร่วมมือไปยังข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในตำบลและหมู่บ้าน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องด้วย และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธี Multifactor Experiment—Repeated Measures ประเภท Unequal Group Size แบบ 2×2 ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาหมู่บ้าน อพป. มีการรับรู้บทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการพัฒนาประจำหมู่บ้าน อพป. ในการปฏิบัติงานพัฒนาหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ ($P = 0.0001$) โดยบทบาทที่ปฏิบัติอยู่ต่ำกว่าบทบาทที่คาดหวัง

2. ตัวแปรที่ทำการศึกษเกี่ยวกับ สถานภาพทางสังคม เพศ อายุ และขนาดหมู่บ้าน มีการรับรู้บทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการพัฒนาประจำหมู่บ้าน อพป. ใน การปฏิบัติงานพัฒนาหมู่บ้านในทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามตัวแปรที่เกี่ยวกับศาสนามีความ แตกต่างกัน ในด้านการประกอบอาชีพผลผลิตและรายได้ ($P = 0.0213$) ด้านอื่น ๆ ไม่ แตกต่างกัน ตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($P = 0.0296$) นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ตัวแปรเกี่ยวกับระดับการพัฒนาหมู่บ้านมีความแตกต่างกัน ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($P = 0.0015$) การประกอบอาชีพผลผลิตและรายได้ ($P = 0.0001$) และความรู้และการศึกษา ($P = 0.0001$) แต่ไม่แตกต่างกันในด้านแหล่งน้ำ

3. มีกิริยารวม ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ระหว่าง ศาสนาอิสลามกับบทบาทที่ปฏิบัติอยู่เฉพาะในด้านความรู้และการศึกษา ($P = 0.0008$)

3.2 ระหว่าง ระดับการศึกษาสูงกับบทบาทที่ปฏิบัติอยู่เฉพาะในด้านโครงสร้าง พื้นฐาน ($P = 0.0092$)

3.3 ระหว่าง หมู่บ้านพัฒนากับบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่คาดหวัง ทั้งในด้าน การประกอบอาชีพผลผลิตและรายได้ ($P = 0.0214$) และด้านความรู้และการศึกษา ($P = 0.0090$)

4. จัดลำดับของบทบาท พบว่า

4.1 บทบาทที่ปฏิบัติอยู่ ลำดับหนึ่ง คือความรู้และการศึกษา สอง แหล่งน้ำ สาม การประกอบอาชีพผลผลิตและรายได้ และสี่ โครงสร้างพื้นฐาน ตามลำดับ

4.2 บทบาทที่คาดหวัง ลำดับหนึ่ง คือ ความรู้และการศึกษา สอง การประกอบ อาชีพผลผลิตและรายได้ สาม แหล่งน้ำ และสี่ โครงสร้างพื้นฐาน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาบทบาท ที่สอดคล้องกันคือ ความรู้และการศึกษา และโครงสร้างพื้นฐาน

Thesis Title : The Actual and Ideal Roles of the Development
Committee of the voluntary Development and Self-
Defense Villages in Pattani Province.

Author : Mr. Santi Bunphirom

Major Program : Community Development Education

Academic Year : 1989

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate the level of perception of the actual and ideal roles of the development committee of the voluntary development and self-defense villages in Pattani Province. The independent variables under study were the subjects' demographic data which comprised individual social status, religion, sex, age, educational level, level of village development, and the size of the village. The dependent variables were degrees of the subjects' perception of their actual and ideal roles in the voluntary development and self-defense villages as reflected by the following social development indicators : (i) infrastructure, (ii) product yielding and income, (iii) water resource, and (iv) knowledge and education. The sampling subjects were 366 members of village development committee and central voluntary development and self-defense committee and concerned district officials in Pattani Province. The instruments for data collection were of two parts (i) a questionnaire written in both Thai and Jawi-script local Malay on the subjects' demographic data, (ii) a Likert-scale questionnaire on the degree of the perceptions of the subjects' actual and ideal roles in the

voluntary development and self-defense of the villages. The administration of the questionnaires was done by village committee members and the researcher. The statistical procedure of Multifactor Experiments—Repeated Measures, a 2x2 Unequal Group Size Design, was employed in the analysis of the data.

The major finding of the research were the following :

1. There was a statistical difference ($P = 0.0001$) between the actual and ideal roles of the subjects in the village development. That is to say, the subjects' perception of all aspects of their actual roles in the village development was lower than that of their ideal roles.
2. The subjects' social status, sex, age, and size of the village did not indicate any difference between their actual roles and the ideal ones; however, the religion showed a significant difference in terms of the product yielding and income ($P = 0.0213$) but not in other aspects. The subjects' level of education showed a significant difference in terms of the infrastructure ($P = 0.0296$) but not in other aspects. And the level of village development showed a significant difference in terms of the infrastructure ($P = 0.0015$), of the product yielding and income ($P = 0.0001$), and of the knowledge and education ($P = 0.0001$) but not in others.

3. As resulted from the data analysis, there were some by-product interaction effects between

3.1 the Islamic religion and the actual role as indicated in the knowledge and education ($P = 0.0008$) ;

3.2 the high level of education and the actual role as indicated in the infrastructure ($P = 0.0092$) ;

3.3 the level of village development and both the actual and ideal roles as indicated in the product yielding and income ($P = 0.0214$) and also as indicated in the knowledge and education ($P = 0.0090$)

4. Some important findings in the ordering of the role indicators are the following :

4.1 The actual roles as indicated in knowledge and education came first, water resource the second, the product yielding and income the third, and the infrastructure the last, respectively.

4.2 The ideal roles as indicated in knowledge and education came first, the product yielding and income the second, water resource the third, and the infrastructure the last, it was found that they were knowledge and education and the infrastructure.